

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 18–19 травня 2017 року)

Частина 1

Суми
Сумський державний університет
2017

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Сасенко Е. С.

*Студентка I курсу ННІ права
Сумського державного університету*

Науковий керівник: Ткаченко А. О.

*к. ю. н., к. і. н., професор кафедри КПТДП ННІ права
Сумського державного університету*

Стан вивчення проблеми конституційно-правового регулювання боротьби з організованою злочинністю в зарубіжних країнах залишається все ще незадовільним. Очевидним фактом є те, що в українській науці мало досліджень, присвячених характеристиці організованої злочинності в зарубіжних країнах, хоча науково-пізнавальне значення вивчення проблеми очевидне. Сучасна організована злочинність розвивається дуже швидко та носить міжнародний характер, тому сьогодні як ніколи потрібний обмін досвідом між державами. Організована злочинність загрожує становленню соціально-економічних реформ, а також конституційному ладу України.

Метою вивчення зарубіжного досвіду є необхідність врегулювати заходи боротьби з організованою злочинністю, а також – використати зарубіжний досвід по боротьбі з організованою злочинністю.

Актуальність цього питання полягає в тому, що організована злочинність за своєю сутністю схильна до порушення національних кордонів, тому сусідні держави повинні об'єднати всі свої зусилля у боротьбі з цим небезпечним явищем. Організована злочинність загрожує національній безпеці та конституційному ладу України, тому необхідна розробка тактики боротьби з організованою злочинністю.

Дослідники звертають увагу на небезпеку для суспільства і держави організованої злочинності. Так, зокрема, Міняйло М. Є. стверджує, що організована злочинність – це найскладніше і найнебезпечніше антисуспільне явище, що не має державних кордонів і масштаби якого у сучасних умовах розвитку України становлять реальну загрозу державі і суспільству [1].

Організована злочинність є суспільно небезпечним явищем, яке охоплює уся сукупність злочинів, учинених організованими злочинними угрупованнями, організованими (злочинними) групами та злочинними організаціями. При цьому слід враховувати, що організована злочинність – частина загальної злочинності (її особливий вид), що поєднує найнебезпечніші вияви багатьох видів умисної злочинності: насильницької, корисливої, економічної, корупційної [2].

Вивчення низки конституцій зарубіжних країн дає підстави стверджувати, що конституції містять лише загальні принципи боротьби з організованою злочинністю. У конституціях переважної більшості країн, як романо-германського (Франція, Італія, Німеччина) так і англо-саксонського типу (США, Австралія, Канада) правових систем, відсутній навіть термін «боротьба з організованою злочинністю».

Водночас в зарубіжних країнах створено цілу низку органів з протидії організованій злочинності. Так, в Німеччині до органів розслідування злочинів належить поліція, прокуратура, слідчий суддя. У Великобританії діє Служба по боротьбі з організованою злочинністю SOCA (Serious Organised Crime Agency). В Італії для боротьби з організованою злочинністю діє Генеральна Рада по боротьбі з організованою злочинністю, а також окружні управління по боротьбі з організованою злочинністю.

Основним правоохоронним органом США, що здійснює боротьбу з організованою злочинністю, є поліція цієї країни. Крім поліції, боротьбу з організованою злочинністю у США за відповідними напрямками діяльності здійснюють Міністерство внутрішньої безпеки, Міністерство юстиції, Міністерство оборони та Міністерство поштового зв'язку [3].

Більше уваги приділяється проблемі запобігання організованій злочинності. Шостко О. Ю. зазначає, що головними напрямками запобігання організованій злочинності є соціальне запобігання, реабілітаційний підхід, ситуаційне запобігання, стратегії правоохоронних органів, спрямовані на своєчасне виявлення і покарання злочинців [4, с. 199]. Стосовно цієї думки можна стверджувати, що запобігання організованій злочинності здійснюється не тільки правоохоронними органами і має взаємопов'язані напрями боротьби з організованою злочинністю.

Як свідчить аналіз організованої злочинності в зарубіжних країнах, незважаючи на те, що злочинні угруповання найчастіше вдаються до застосування тактики терору та вступають у вигідні для них союзи з терористами, цілком очевидно, що мета цих угруповань не в повній мірі збігається з цілями терористів. Найчастіше лідери злочинних організацій вдаються до терору для того, щоб створити більш сприятливі умови для діяльності своїх злочинних підприємств. Їхні дії нерідко спрямовані проти конкретної політики держави у сфері забезпечення законності, проведення відповідних економічних та соціальних реформ тощо [5].

З метою **боротьби** з організованою злочинністю і тероризмом видається так зване «надзвичайне законодавство», що широко застосовується в Італії. Так, Закони № 152 від 22 травня 1975 року, № 191 від 18 травня 1978 року, № 15 від 16 лютого 1980 р збільшують кримінально-правові санкції за вчинення діянь, пов'язаних з організованою

злочинністю і тероризмом. Ці закони передбачають широке застосування довічного тюремного ув'язнення, встановлюють правило не враховувати пом'якшуючих обставин, не застосовувати умовне звільнення. На думку італійських юристів антитерористичне законодавство і заходи по боротьбі з організованою злочинністю похитнули основні принципи кримінально-правової системи, включаючи конституційні. При цьому більшість законів по боротьбі з тероризмом і організованою злочинністю було прийнято без розгляду Конституційним судом питання про їх відповідність Конституції [6, с. 151].

На основі проведеного аналізу інституцій окремих держав (Польща, США, Італія, Великобританія, Нідерланди), Міняйло Н. Є. робить висновок, що в західноєвропейських державах набуває розповсюдження нетрадиційний спосіб запобігання організованій злочинності (запобіжна діяльність на рівні громадськості), який в Україні поки що не набув поширення. Тому, на наш погляд, існує необхідність та доцільність запозичення досвіду зарубіжних держав із запобігання організованій злочинності. Вчений слушно вважає, що дані інституції повинні бути згруповані всередині одного державного органу, який буде не суто каральним, а вмістити в собі функції по запобіганню та скороченню масштабів організованої злочинності [1].

Таким чином, в Україні можуть бути запозичені деякі особливості заходів по боротьбі з організованою злочинністю. Прийняття таких нормативних документів, які допоможуть обмежити присутність монополій на ринку, знизять рівень нелегальної економіки, щоб перешкодити можливому проникненню в неї організованих злочинних груп, зможуть позитивно вплинути на розвиток нашої країни.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Міняйло Н. Є. Зарубіжний досвід запобігання організованій злочинності / Н. Є. Міняйло. – К. : Національна академія прокуратури України. – 2013. – [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://lawreview.chnu.edu.ua/visnuku/st/660/25.pdf>
2. Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол. : Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – К. : «Укр. енцикл.», 1998. – Т. 4. – [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://leksika.com.ua/legal/>
3. Волинець В. В. Система боротьби з організованою злочинністю у США (досвід організації та функціонування) / В. В. Волинець // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – 2014. – № 1. – [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/boz_2014_1_18
4. Шостко О. Ю. Європейський досвід запобігання організованій злочинності: теоретичні питання / О. Ю. Шостко // Право України. – 2010. – № 2. – С. 198-203.

5. Берест Г. С. Організована злочинність і тероризм / Г. С. Берест. – [Електронний ресурс] // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – 2008. – Вип. 18. – [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/boz_2008_18_3
6. Хохлова І. В. Кримінальне право зарубіжних країн (в питаннях та відповідях) : Навчальний посібник / І. В. Хохлова, О.П. Шем'яков. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 256 с.

БІКАМЕРАЛІЗМ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Лук'яненко М. П.

Студентка I курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Ткаченко А. О.

к. ю. н., к. і. н., професор кафедри КППЦП ННІ права

Сумського державного університету

Парламент з моменту своєї появи завжди перебував у центрі як політичних баталій, так і гострих наукових дискусій. Проблема структурної організації парламентів становить одну з центральних складових, зокрема, теорії парламентаризму, так і конституційного права зарубіжних країн, що в значній мірі актуалізує досліджувану проблему.

Варто відмітити передусім перевагу парламенту як органу, який більш повно, надійно та всебічно представляє народ і виражає його волю, що полягає також у складі цього інституту. Одним із визначальних моментів у характеристиці сучасних парламентів і виявлення особливостей органів народного представництва конкретних держав є їх побудова. З цим пов'язують таке явище, як бікамералізм, що означає по-суті двопалатну систему щодо структури парламенту (а іноді й інших представницьких органів), при якій він складається з двох палат.

Водночас питання про те, з якої кількості палат повинен складатися парламент, вважається одним із найбільш спірних у науці державного права зарубіжних країн. Маємо відмітити, історія цього вищого законодавчого органу вимірюється століттями, і впродовж цього часу ведеться безперервна дискусія стосовно вибору найбільш оптимальної структури парламенту [1].

Двопалатний парламент існує в багатьох країнах, незалежно від їх правової системи. США, Велика Британія, Польща, Німеччина – це декілька країн, які мають багато відмінностей, але в них діє двопалатна парламентська система. Тому, бікамералізм, як система прийняття рішень на законодавчому рівні, є доволі розповсюдженим методом